

گفتمان جهانی عدالت و معنویت

نگاهی به مواضع رئیس جمهوری اسلامی ایران،

دکتر محمود احمدی نژاد پیرامون روابط حاکم

بر نظام بین الملل و راهکارهای اصلاح آن

مؤلفان:

مهدی عباسی

حسین عبدلی

تهران - ۱۳۹۱

سرشناسه	: عباسی، مهدی، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: گفتمان جهانی عدالت و معنویت: نگاهی به مواضع
رئیس جمهوری اسلامی ایران، دکتر محمود احمدی نژاد پیرامون روابط حاکم بر	
نظام بین الملل و راهکارهای اصلاح آن / مؤلفان مهدی عباسی، حسین عبدلی،	
مشخصات نشر	: تهران: نشر مضرب، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۰ ص. جدول، نمودار: ۱۴/۵ x ۲۱/۵ س.م
شابک	: 978-600-6787-00-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
عنوان دیگر	: نگاهی به مواضع رئیس جمهوری اسلامی ایران، دکتر
محمود احمدی نژاد پیرامون روابط حاکم بر نظام بین الملل و راهکارهای اصلاح آن.	
موضوع	: احمدی نژاد، محمود، ۱۳۳۵ - نظریه های سیاسی و اجتماعی
موضوع	: سیاست جهانی
موضوع	: روابط بین المللی
شناسه افزوده	: عبدلی، حسین، ۱۳۴۸ -
رده بندی کتبه	: ۳۷۱۳۹۱ ک.س ۱۷۲۱ DSR
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۸۴۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۸۷۱۴۲۲

گفتمان جهانی عدالت و معنویت

نگاهی به مواضع رئیس جمهوری اسلامی ایران، دکتر محمود احمدی نژاد
پیرامون روابط حاکم بر نظام بین الملل و راهکارهای اصلاح آن

مؤلفان: مهدی عباسی، حسین عبدلی
مشاور طرح: احمد صابری
ویراستار: محمدجعفر سعادت آبادی
طراح جلد و صفحه آرا: پوریا محسنی کیا
چاپ نخست: ۱۳۹۱
شمارگان: ۲۰۰۰ جلد
چاپ و صحافی: نجسته
قیمت: ۷۵۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۸۷-۰۰۰-۸

حق چاپ برای ناشر محفوظ است
تلفن: ۰۹۱۲ ۲۵۸ ۲۶ ۴۴ - ۷۷۲۶۸۰۰۶
کد پستی: ۱۶۴۵۷-۹۸۸۱۱
nashremezrab@yahoo.com

فهرست مطالب

پیشگفتار	۹
فصل اول: طرح واره نظام بین الملل در مگفتمان عدالت و معنویت	۱۵
بخش اول: تأملی نظری در نظام بین الملل	۱۷
تعریف و ویژگی های نظام بین الملل	۱۷
سطوح و ساختار نظام بین الملل	۱۹
نظریه های روابط بین الملل	۲۵
سازمان های بین المللی و مدیریت جهانی	۳۴
نظام بین الملل در آغاز هزاره سوم	۳۶
بخش دوم: مگفتمان جهانی عدالت و معنویت: نظام بین الملل در اندیشه دکتر احمدی نژاد	۳۸
تحولات نظام بین الملل: نشانه های آینده روشن بشریت	۴۵
بخش سوم: تحولات چشمگیر جهانی و نزدیک بودن آینده درخشان بشر	۴۷
نوید آینده ای روشن در کلام دکتر احمدی نژاد	۴۸
بخش چهارم: بن بست اندیشه های مادی	۵۴
بن بست اندیشه های مادی در کلام دکتر احمدی نژاد	۵۵

- بخش پنجم؛ بیداری ملت‌ها ۶۰
- بیداری ملت‌ها در کلام دکتر احمدی‌نژاد ۶۱
- بخش ششم؛ آغاز دوران اندیشه و فرهنگ ۶۸
- آغاز دوران اندیشه و فرهنگ در کلام دکتر احمدی‌نژاد ۶۹
- بخش هفتم؛ پایان دوران سلطه‌طلبی و امپریالیسم ۷۴
- پایان دوران سلطه‌طلبی و امپریالیسم در کلام دکتر احمدی‌نژاد ۷۵
- پی‌نوشت‌ها ۸۵
- فهرست منابع ۸۸
- فصل دوم: آسیب‌شناسی دشواری‌های جهان امروز ۹۳
- بخش اول؛ جهان پرچالش امروز ۹۵
- بخش دوم؛ چالش‌های نظام بین‌الملل در اندیشه دکتر احمدی‌نژاد ۹۷
- مهم‌ترین چالش‌های نظام بین‌الملل ۱۰۳
۱. فروپاشی خانواده و کاهش منزلت زن ۱۰۳
۲. نقض گسترده حقوق بشر ۱۰۵
۳. اشغالگری ۱۰۸
۴. تروریسم ۱۱۲
۵. تحقیر ملت‌ها و انهدام فرهنگ‌های بومی ۱۱۷
۶. فقر، محرومیت و فاصله فقیر و غنی ۱۲۲
۷. نادیده گرفتن ارزش‌های اخلاقی و حاکمیت انسان‌های ناصالح ۱۲۶
۸. نقض قوانین بین‌المللی از سوی قدرت‌ها ۱۳۱

۹. ناامنی و مسابقه تسلیحاتی ۱۳۴
۱۰. ناکارآمدی نظامات بین‌المللی ۱۴۰
۱۱. یکجانبه‌گرایی ۱۴۶
- بخش سوم؛ ریشه‌یابی چالش‌های کنونی در نظام بین‌الملل ۱۴۹
- فصل سوم: نقشه راه عدالت و معنویت ۱۷۵
- بخش اول: نقشه راه برپایی آرمان‌شهر جهانی ۱۷۷
- بخش دوم؛ آرمان‌شهر گفت‌وگو، عدالت و معنویت ۱۸۴
- آرمان‌شهر گفت‌وگو، عدالت و معنویت در کلام دکتر احمدی‌نژاد ۱۸۵
- حاکمیت عدالت و معنویت در جهان آینده ۱۸۸
- بخش سوم؛ نقشه راه ۱۹۶
۱. بازگشت به اخلاق و ارزش‌های دینی ۱۹۸
۲. اصلاح ساختار سازمان‌های بین‌المللی ۲۰۸
۳. مشارکت همگانی در مدیریت جهان ۲۱۳
۴. ظهور منجی و حاکمیت انسان کامل ۲۲۱
- بخش چهارم؛ نقش جمهوری اسلامی ایران در برپایی نظام عادلانه و معنوی در جهان ... ۲۲۹
- کلام آخر؛ نسخه‌ای برای شفای رنج‌های انسان ۲۳۵

پیشگفتار

اللهم عجل لوليک النج والمافیة والنصر واجعلنا من خیر اعدائه و انصاره
والمنتصرین بین یدیه

نظام بین الملل بیش و پیش از هر چیز، پدیده‌ای اجتماعی است که باید آن را شناخت. کاوش‌های نظری بسیاری از دانشمندان فلسفه، علوم سیاسی و جامعه‌شناسی، ناظر بر شناخت دقیق و تبیین عمیق این دیده بوده است.

این تلاش‌های نظری به ارائه تئوری‌های گوناگون درباره روابط بین الملل انجامیده است. هر انگاره‌ای درباره یکی از پدیده‌های اجتماعی، بی‌تردید مدلی است از سراسر گیتی که در آن همه دانسته‌ها و پیش‌فرض‌ها درباره پدیده‌های گوناگون بشری به شکلی منطقی گنجانده شده است. این انگاره‌ها یا مدل‌های نظری، ابزار شناخت ما از جهان هستند. به همین سبب است که هر تبیینی از نظام بین الملل در چهارچوب انگاره‌ای نظری از جهان و انسان نهفته است. اگر بپذیریم که کلیه پدیده‌های اجتماعی، طبیعی و فکری قانون‌مند هستند و مجموعه‌ای از قوانین بر روابط پایدار امور و پدیده‌ها حاکم است، باید بین کلیه پدیده‌های جهان نوعی همبستگی ضروری و روابط متقابل وجود داشته باشد.

بنابراین نوع نگاه و برداشت ما از روابط بین جوامع انسانی نمی‌تواند از نوع نگاه به انسان جدا باشد. از این روی، نظریه‌ها یا نگره‌ها، مجموعه‌ای از مفاهیم، تعاریف و گزاره‌های به هم مرتبطی است که از طریق مشخص ساختن روابط بین متغیرها، با هدف تبیین و پیش‌بینی پدیده‌ها، دید نظام‌یافته‌ای از پدیده‌ها ارائه می‌کند. نظریه‌های روابط بین‌الملل نیز از این قاعده مستثنی نیستند.

انقلاب اسلامی ایران به مثابه انقلابی عینی و ذهنی، علاوه بر پدیدآوری دیگرگویی‌های عینی در ساختارهای اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جامعه ایرانی، نظامی اندیشه‌ای را به ارمغان آورد که نه تنها ایرانیان، و نه تنها شیعیان و مسلمانان، بلکه تمامی جهانیان را به نگاهی نو به انسان و جهان و درافکندن طرحی نو در نظام بین‌الملل فرا می‌خواند. انقلاب اسلامی، بازتابی جهانی در نظام بین‌الملل داشت. این انقلاب، فی‌نفسه به دلیل انقلاب بودن و ایجاد تغییرات ساختاری در گوشه‌ای مهم از جهان، در نظام بین‌الملل تأثیرگذار بود. از سوی دیگر این انقلاب، با تبدیل نمودن ایران به الگویی برای مسلمانان، باعث شد تا موجی از تغییرخواهی و اصلاح‌گرایی در نظام‌های سیاسی کشورهای مسلمان پدید آید. علاوه بر تأثیر بر جهان اسلام، انقلاب اسلامی از پتانسیل بسیار بالایی در مقابله با غرب برخوردار بوده و جهان غرب را به وضعیتی متزلزل کشاند.

انقلاب اسلامی زمانی شکل گرفت که نظام جهانی بر پایه غرب‌محوری از یک سوی و شرق‌محوری از سوی دیگر نزدیک به چهار دهه به عنوان امری بدیهی و تثبیت شده، توسط جامعه جهانی پذیرفته شده بود. هر تحولی در این نظام نیز نشأت گرفته از دو قدرت استکباری شرق و غرب بود. حتی انقلاب‌های بزرگی مانند چین (۱۹۴۹) یا کوبا (۱۹۵۹) تابعی از نظام‌های فکری و قانونمندی‌های برخاسته از این دو قدرت بود؛ اما انقلاب اسلامی به عنوان تحولی جدید توانست نظام جهانی غرب - شرق‌محور را در ابعاد مختلف به چالش بکشد و قدرتی مستقل

به نام اسلام را در جهان مطرح نماید. انقلاب اسلامی به عنوان پدیده‌ای جدید در کشاکش جنگ سرد و نظام قدرتمند جهانی، چالشی تمام‌عیار برای هر دو ابرقدرت به شمار می‌رفت و هر دو بلوک را آشکارا به چالش می‌طلبید.

انقلاب اسلامی احیاگر مکتب و تفکری قدرتمند و بنیادین به نام «حیات و اندیشه اسلامی» است که در آن برای همه امور زندگی فردی و اجتماعی، ملی و بین‌المللی تئوری و برنامه‌ای مدون وجود دارد و آن برنامه با فطرت بشری که اصالتاً صلح‌دوست و عدالت‌خواه است، سازگار می‌باشد.

روسای جمهوری اسلامی ایران به عنوان زعمای سیاسی نظام مستقر برآمده از انقلابی مردمی، در مقاطع مختلف، ملاحظات نظری، آموزه‌ها، ارزش‌ها، باورها و اهداف بین‌المللی انقلاب اسلامی را در قالب نظریه‌های گوناگون و با ادبیات مختلف، مطرح کرده‌اند که البته پرداختن به آنها در حوصله این مقال نمی‌گنجد.

در دهه سوم حیات جمهوری اسلامی ایران، نماینده آن در جهان، رئیس‌جمهور دکتر محمود احمدی‌نژاد به طرح گفتمانی نو در عرصه بین‌المللی پرداخت که علاوه بر تأثیرپذیری از گفتمان جامع انقلاب اسلامی و تئوری‌های مطرح شده از سوی نظام جمهوری اسلامی، نگاهی نو به جهان را تجویز می‌نمود.

گفتمان عدالت و معنویت، گفتمان نویی است که دکتر احمدی‌نژاد در مقام نمایندگی ملت ایران مطرح نموده است. گفتمانی که تغییر در نظام بین‌الملل و استقرار نظامی عادلانه و معنوی را نوید می‌دهد.

هدف کتاب حاضر، تبیین سویه‌های گوناگون این گفتمان است. از دیگر سوی، چنانکه برخی از اهل فلسفه معتقدند، تعریف چیزی بی‌ضد او ممکن نیست. تبیین گفتمان عدالت و معنویت در اندیشه دکتر احمدی‌نژاد - که هدف بنیادین این کتاب است - بدون شناخت ضد آن که نظام کنونی و گفتمان‌ها و نظریه‌های رایج و مرسوم در آن باب است، ناممکن می‌نماید. از این روی، ضروری است، پیش از

هر گونه بحث درباره ابعاد ایجابی و سلبی گفتمان عدالت و معنویت، نظریه‌های گوناگون اثباتی و پسااثباتی مطرح در شناخت روابط بین‌الملل و نظام کنونی حاکم بر آن را بشناسیم تا در مقام مقایسه به شناختی دقیق از گزاره‌ها و دال‌های معنایی گفتمان عدالت و معنویت دست یابیم.

گفتمان عدالت و معنویت به مثابه تبیینی از نظام بین‌الملل و روابط میان جوامع بشری، ناظر بر ارائه تحلیل از ساختار نظام بین‌الملل (تقسیم قدرت و موقعیت آن در میان کشورها)، روابط میان اجزاء، چالش‌های پیش‌روی و روابط آرمانی - عقلانی میان اجزاء و ترسیم نظام بین‌الملل آرمانی مبتنی بر عدالت و معنویت است.

این گفتمان که بر پایه ادایم دینی - اسلامی، شیعی - استوار است، جامعه‌ای آرمانی را ترسیم می‌کند که وصول به آن را ممکن، بلکه دسترس می‌داند و با تمام وجود برای رسیدن به آن تلاش می‌کند. بنابراین، هم هدف را تعیین می‌کند و هم مسیر رسیدن به آن را روشن می‌سازد.

در این گفتمان میان عدالت و معنویت نسبتی آشکار وجود دارد؛ بدون تحقق یکی از آنها، دیگری هرگز محقق نخواهد شد. اساساً در فضای بی‌عدالتی در جامعه، ظرفیت متعالی متناسب برای توجه به معنویت ایجاد نمی‌گردد. از سوی دیگر، نابسامانی‌های جامعه دور از عدالت ناشی از خلل معنویت است. بنابراین، ظرفیت‌سازی برای تحقق معنویت امری اساسی است که آن هم از رهگذر بسط عدالت امکان‌پذیر می‌باشد. بدون معنویت، عدالت و بدون عدالت، معنویت جامعه عمل نمی‌پوشد.

گفتمان عدالت و معنویت گفتمانی است امیدبخش با نگرشی مثبت که به‌رغم واقع‌بینی نسبت به چالش‌های کنونی مبتلا به نظام بین‌الملل، دریچه‌ای نورانی به روی بشر می‌گشاید تا از طریق آن جامعه آرمانی ترسیم شده را بنگرد و تلاش خود را برای رسیدن به آن مصروف دارد. از این روی بر خود فرض دانستیم که

پیش از مطالعه چالش‌های پیش‌روی نظام بین‌الملل در گفتمان عدالت و معنویت، آیات و نشانه‌های روشن نزدیک بودن تحقق وعدهٔ تخیلف‌ناپذیر الهی و شکل‌گیری آیندهٔ آرمانی بشر را به مطالعه بنشینیم و نشان دهیم که در وضعیت کنونی حیات بشری در عرصه بین‌المللی، چه روزه‌های امیدی برای تحقق آینده روشن بشریه چشم می‌خورد. صد البته که احصاء این نشانه‌های روشن از پنجرهٔ تفکر دکتر احمدی‌نژاد صورت خواهد گرفت.

بنابراین، فصل نخست کتاب با عنوان «طرح‌وارهٔ نظام بین‌الملل در گفتمان عدالت و معنویت» به تبیین نظریه‌های رایج در روابط بین‌الملل، روابط بین‌الملل از منظر گفتمان عدالت و معنویت و نشانه‌های تغییر در نظام کنونی بین‌الملل می‌پردازد.

فصل دوم کتاب، با عنوان «آسیب‌شناسی دشواره‌های جهان امروز» به بازشناسی چالش‌های موجود در نظام بین‌الملل و ریشه‌یابی آنها را بررسی می‌کند.

فصل سوم کتاب با عنوان «نقشهٔ راه عدالت و معنویت» مختصات جامعهٔ آرمانی شیعی را از منظر گفتمان عدالت و معنویت باز می‌شناسد و نقشهٔ رسیدن به آن جامعهٔ جهانی را ترسیم می‌کند.

تمامی فصل‌های کتاب، به گزیده‌هایی از کلام آقای دکتر احمدی‌نژاد - در قالب سخنرانی‌ها، مصاحبه‌ها و نوشتارها - آراسته است. نویسندگان کوشیده‌اند کلیهٔ آثار رئیس‌جمهور را بررسی و به دسته‌بندی موضوعی آن در قالب سه فصل کتاب حاضر بپردازند.

امید که راهی نو برای پژوهش‌های بیشتر در آینده گشوده شود.